

A **Marczius Tizenötödike** politikai hirlap october—decemberi évnegyedre előfizethető helyben egyedül a **Kiadónál**, 2 ft. 30 kr. postán mindennap borítékba küldve 3 frt. 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben egyedül a **Kiadónál** a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadjunk el.

Hirdetéseket egy háromszor hasábozott sorra, vagy ennek helyéért 3 kr. pp. fizettetik.

Pest november 20.

Ki gondolta volna, hogy e pillanatban a hasábnak minisiteri crisis következhessék be?

És pedig ugyan. Windischgrätzről nem hallik, hogy betörésre készülne, sőt a legjobban értesültek után azon meglepő hírt közöljük olvasóinkkal, hogy a reactio hadserge schwehat mellet sánczokat hányat maga körül.

Ugy látszik, hogy a jó szomszédoknak milliószor több a bajuk otthon, minthogy e perczben Magyarország ellen egy tökéletesen meghódító háborút merjenek kezdeni. Annyi bizonyos, hogy e perczben az osztrák provinciák valamennyi fővárossai Bécs, Milanó, Prága, Lemberg, Krakó többé kevésbé ostromállapotba van helyezve, mire természetesen tetemes katonai erő szükséges, mint mennyi fenmaradna arra, hogy a republicanus magyar haza ellen hódító háborút indíthassanak. Egy kis időnk akadt tehát házi dolgaink rendezésére.

A honvédelmi választmány eddig is csak színelig viselő a collegialis szerkezetet. Ne is gondolja azt bár ki is, hogy azon választmányban valamely lényeges kérdés valaha szavazatra bocsátott volna.

Az új minisiterok névsora még nincs köztudomásra adva, arra azonban nem nagy prophetai tehetség szükséges, hogy elmondhassuk miképen az új combinatióból Nyári, Madarász, Szemere semmiképen sem fognak hiányzani.

Kossuth természetesen a végrehajtó hatalom elnöke leend, bármi czimmet legyen is felruházva.

Csak a jó ég attól mentse meg, nehogy valamelyik tárcza ama híres Pulszki kezébe poty-

tyanjon, mert ő vele megjárónk nagyon. Vége van a kortes lakomának, vége a védegyelet melletti kiáltozásoknak, nincs többé szükség, hogy legyen emberünk, ki a bécsieket a magyar germanophagokkal ijesztesse. Ezek voltak Pulszki dicső tehetségei, de mellyek időjártával egészen szükségtelenné váltak.

Ha a ministerium névsora kihirdetve leend, s Kossuth kezébe veendi a kormány gyeplőt, tisztán készen lesz azon kormány-forma, mellyre a szabadság pártja szüntelen sávárgott.

És ha győzünk, azt, mi tán holnaptól kezdve be fog állani, kiáltsuk ki az utcán is; tartunk egy nagy keresztelőt, mondjuk ki, hogy az ország respublica — de e perczben csak azon legyünk, hogy a gyermek szülések meg. Az elnevezés aztán igen kényelmes munka leend.

Pest nov. 20.

Bécsben a kivégeztetések folyton folynak. A Wiener Zt. alig-gyósi közölni az efféle jelentéseket.

Az egyetemi ifjuság ki van írva, el van pusztítva. Nincs család, melly valamelyik szeretőjét ne gyászolná. Az amla, az ország vagyonosabb s legműveltebb osztályának ifjusága, a haza reménye, ama bátor és merész testület, melly az ausztriai népek alkotmányos szabadsága mellett első lépett fel, meg van semmisítve!

Izsonyatosabb győzelmet, mint a Windischgrätzé, a világ még nem látott.

A számtalan kivégeztetések közül két eset van, melly különös figyelmet érdemel. Az egyik Blum Robert frankfurti követ, a másik Messenhauser a bécsi nemzetőrség főparancsnoka.

Messenhauser agyonlővettetése a legjobb lecke, mellyet a reactio a világnak átadott.

Messenhauser egy bizonyos pontig elárulta a bécsi népet, mindenképen egyezkedni akart s a mellett a szükséges védelmi eszközöket heverni hagyta, és folyvást ellenséget, hogy a revolutio belől hatalma terjesztésében foglalásokat tegyen.

Messenhauser Bécsben az volt, mi nálunk Batthyáni. Ez a nagy szakáru hazafi is heverni hagyott minden forrást, mellyből azon időkben, mellyet a sors e nemzetnek készülőre adott, erőt lehetett volna teremteni.

Batthyáni is ellenzé azt, hogy a magyar nemzeti párt hatalma terjesztésében foglalásokat tegyen, vétkes könnyelműséggel oda engedte az ellenség kezére legfontosabb váralakat. Seregeink vezérletét kétes kezekre bízta, s ha valaki a ve-

zerek ellen mert szólani, úgy állott fel mellettök, mint felelős minisiter. — Midőn egyszer Perczel Mór a házban egy illy vezér ellen egy gyanusító szót ejtett ki, a minisiter ahhoz kötötte állását hogy a ház Perczel Mórca kifejezését roszejtá, mi annyit tesz, hogy Perczel rágalmaszó.

Messenhauser legnagyobb részben épen ezen Batthyáni-féle fajta emberek közé tartozott. Ő is mindenképen visszatérőzlátgatá a forradalmat, s azalatt töltötte a perczekei haszontalan diplomatizálgatással.

Batthyáni Lambergen vetette horgonyát, mint ismert védelmi iratából kitetszik, Messenhauser pedig Windischgrätzet akarta a szabadság doctrinaira rácapacitálni.

Windischgrätz kihallgatta Messenhauser diplomaticai notát, mert tudta, hogy az alkudások alatt a harcai készületét kevésbé szokták erőlyesen folytatni, más részről Messenhausernek természetesen azon kellett igyekezni, hogy Windischgrätz lássa azt, miszerént a bécsiekek komoly hajlamuk van az egyezkedésre, s azért a védelmi eszközöknek legnagyobbb részét heverni hagyták.

Nem foglalták le a burgot, nem confiscáltak a császári kincsgyűjteményt, nem vették hatalmukba a bankot, s a bankejegyek sajtóit.

Messenhauser azt vélte, hogy egy illyen lépés az ellenséget még inkább ingerlette volna.

Épen mint Batthyáni, ki azt hitte, hogy az ellenséget az fogja jobban irritálni, ha kiállítandó kétszáz ezer magyar katona nemzetii szellemben fog sereggé szerkesztetni, azt hitte, hogy az fogná az osztrákokat halálíg irritálni, ha a trón beszédre adandó válasznakból az Olaszország elleni segítség ajánlást kihagyjuk.

Boldogtalan fejű emberek! —

Azonban a vétkes gyávaság meghosta az austria népre az oktalan bizalmaskodás gyümölcsöit, de meghosta a vétkekre a büntetést is.

Messenhauser kivégeztetése a legnagyobb lecke, mind azon lelketlen s szájtató politikásokra nézve, kik a historia százener példái után sem akarják fejökbe venni, hogy a reactioval az alku soha, mióta a világ, lehetséges nem volt.

A reactioira nézve már maguk a marcziai törvények halálos seb, vagy hogy alkotmánynak további fejlesztése azon emberekre nézve nem több, mint a holt testen elkövetett szörűség.

A marcziai törvény az ő haláluk, ök erőketlenül halva fekszenek, következéleg az alkotmány tova fejlesztése rájuk nézve többé ingernő nem lehet.

Messenhauser e pillanatban agyba lövötte a porban fetreng. És mi miként prézailag hídag

politikusok, e tény felett csak örvendéni tudunk. A vért sajnáljuk. De ki tehet róla, hogy az isten a legszentebb eszmét, a szabadságot, csak a legdrágább áron, a véren adja az emberi nemzetnek, fényes tanúságul arra, minő kincsnek kell lenni e szabadságnak, melyért ezek készek vértüket ontani, pedig a kik ezt ontják, azt csak mások jáváért tesszik.

Pest, nov. 20.

Farca delog, az ember huzamosb idő óta nem hall egyebet, mint a királyokat, uralkodókat vádolni; holott nem ezeket, de inkább a népet kellene kárhozatni, így p. o. 300 év óta a Habsburg ház a Magyarország pénzét, katonai erejét kénye szerént használgató, s e hont gyermeki báb és gyarmat tartományá lealjasítá. E mind igaz, de ki ennek az oka, csak egyedül maga a nemzet, de ki választotta az austriai házat? A nemzet már pedig volenti non fit injuria.

Minden királyság, bár hogy dicsőjük azt, idővel dolyfós kéjé változik, ez a királyság természet, mely oly örökévaló, változhatlan, mint a természet törvényei, így a tűz mindig melegít, a madár repül a levegőben, a hal úszik a vízben, a király pedig uralkodik; Cicero Catilinához írt egy szől: én teged azért nem vettem most agyon, ne factum meum regium esse Videatur. — Sallust pedig Catil. 7. fejezetben mondja: regibus bon quam mali suspectiores sunt, semperque his aliena virtus formidolose est. — Mi több, ha igaz, hogy a sz. írás isten igéje, olvassuk csak a kir. I. könyv. 8. fejezetét, s látni fogjuk, miképen maga az ur nyilatkozik a királyság ellen; ki van ottan téve mindeh, mit mi 300 év óta az austriai alatt tapasztalánk, ott van Jellacsich; Simonich, Puchner, Windischgrätz kijelölve, melato nomine de te narratur. — Az urnak választott népe a fent idézett igét megvetvén, választott magának királyokat, s mit nyert ez által? az ur isten haragját é keményzívá nemzettel Sahnmassar és Nebukodnazar által Reményen érezte, a nemzetből világítók lettek.

Kiki állítja, miként mostani állapotunk igen criticus, ezen állapotot meg kell szüntetni, mi csak a mostani dinastia uralkodása megszüntetésének ünnepélyes nyilatkozat által történni meg, az az, mondjuk ki: a habsburg-lobringi ház nálunk többé nem uralkodó; ezt tenni annál inkább szükséges, mert a külháború minden esetre kikerülhetlen, már pedig ha a király le nem tétetik, küldhet táborunkba Windischgrätz vagy Lamberg-forma embert királyi megbizottsággal, ki katonáinkat ismét, ha nem dezavirozhatná, legalább zavarba hozhatja. Handbilletteket majd ehhez, majd amekhoz küldhet, és a mein lieber epithetonnal pusztíthat, erejünket gyöngítheti.

Republicát vagy más rendszert aztán kimondani idő előtt volna, mert a halmozott megtámadatásoktól kell tartanunk. Megmaradhatna az eddigi ideiglenes bizottmányi rendszerünk. A republicának a nemes, a báró, a gróf, a herczeg barátja nem szokott lenni, a hierarchia még kevesebbet; a honban e szundikáló ellen elemek figyelmbe vételt igénylenek. Ide járul a nép ké-

születlensége, a nemzetbri qualificatio még nincs általjaban az egész nemzetre minden vagyon, születés, nyelv, vallás tekintet nélkül kiterjesztve.

Ezeknél fogva a mostani ideiglenes kormány alatt szaporítsuk a hadisereget, nehéységre és minőségre nézve, a lehetőség legnagyobb pontjáig; a nemesség és főbb aristocrazia czimeit töröljük el, mondjuk ki, hogy minden magyar nemes ember (magyar pedig mind az, ki állandóan lakja e szép hazát), a nemesbri képességet minden magyarra, nyelv, vallás, vagyon, születés különbsége nélkül terjesszük ki. — Így minden ember e honban nemes, és qua talis katona levén 18 évtől 60-ig a vész idejében, mint Amerikában, köteles fegyvert fogni, akkor pedig nem száz ezerekre, de milliókra rúgó armádánk lesz, így csinált Franczbon első forradalm ban, dicsőségesen megvervén az egész Európát. Így törté meg a szabad Amerika vlaghatalmu erejét a gögös Angliának.

Egy amerikai.

Legyünk férfiak!

Vannak emberek, kivált azon osztályban, melyek vörös övet és arany lánczot, aranyos mentét és aranykulcsot vagy már viselhetnek, ha nekik tetszik, vagy viselhetni ohajtanak, kik még mind g hiú abrándnak, tünékeny álomtak vagy legalább haszontalan fecsegésnek tartják mind azt, mi eddig a királyság ellen és a republica mellett mondatott.

Legyen, mi itt sem a királyság mellett, sem a republica ellen nem fogunk a volt méltóságos és nagyságos urak kedvéért perorálni, mi csak a kötésre szoríhozunk, mely az eddig végtelenül rosszul és árulólag kormányzott magyar nemzet és a példátlan hátszeggéssel kormányzó uralkodó ház között létezett és bár tetteleg régen meg van szüntetve, törvény szerint még megszüntetve nincs.

Mik a királynak kötelességei, és mik kötelességei különösen a magyar királynak?

A királynak, legyen az alkotmányos vagy nem, első és legszentebb kötelessége, melyre eskü sem kell s mely abból, hogy a királyi hivatal elvállalja, önkényt következik: az ország határait épségben és sértetlenül megőrizni, ha bárki által megtámadtatnak, megvédeni, s ha erőszak vagy armány által csakugyan megsérültek volna, addig nem nyugodni, míg a határok szentsége visszaállitva nincs.

Tette ezt ötödik Ferdinand? Mivel jelszava: Recta tuori, azaz az egyeneset védeni, országunk határai pedig többnyire görbék, azt hitte a jámbor, hogy ezek védelmével nem tartozik.

Nézzétek Magyarország határait akár keleten, akár nyugoton, dél vagy éjszakfelé és mit láttok? Ép és sértetlen határt?

Ha eddig volna s nem tovább, már ezért is a legszigorubb felelősségre kellene vonni a királyt ki ministereinek és az országgyűlésnek minden kérelmeit, intéseit, panaszait mellőzve, mit sem tett a határok szentségének helyreállítására. De még tovább van. A rácok és szerbek Mayer-

hoffler cs.k. consul, Rajacses cs.k. tanácsos, Latour cs.k. hadminiszter tanácsából, segítségével és biztatásáa hónapok óta pusztítják a magyar határt; Jellacsich 60,000 sereggel elfoglalja Fiumét, a Drávántuli kerületet, berohan és átkalandozta a Puchner és pusztítva a Dunántuli kerületet, Puchner a király nevében elfoglalja Erdélyt, Berger Aradot, Rukavina Temesvárt, előbb Urban, mos Simonich pusztítja a Dunán innemi kerületet, és legujabban Windischgrätz betöréssel fenyegeti az országot nyugoti határain, a többi apróbb hősöket nem is említvén, kell-e több? És mindez a király tudtával, annak nevében, Ferdinand parancsára történik. És miért? Bántottuk mi őt? megtagadtuk-e tőle az engedelmességet? Az ország véteft-e neki?

Hába mondogatjátok, hogy nem tudja mi történnik; mert ezt csak a bolond vagy a kópmutató elhiheti; de föltéve, hogy nem tudja, lehet-e nagyobb bizonyosság arra, hogy valaki nem való királynak, mint az, ha az ország lángban áll, ha téreit vér borítja, ha pusztulás dühöng rajta végig, hónapok óta és az ország első tisztviselője azt nem tudja? Atkavott együgyűség, borzasztó vakaság, rémítő sükefség! É ha csakugyan nem tudja Ferdinand mi történnik Magyarországon, ki az oka, hogy nem tudja? Titkol-uk-e állapotunkat? Elzárjuk-e elől az ország kapuit? Nem lótot futott-e az akkori nádor, akkori ministrium, az országgyűlés Insprukba és Schönbrunnba? Nem küldött-e a magyar püspökök kara félelvi pusztítás után valahára egy legalázatosabb irományt Olmüczbe?

Mi a többi kötelessége a királynak? A törvényeket megtartani és megtartatni, hogy az ország lakosai békében lehessenek egymás között és megütközés nélkül folytathassák életüket. Tett-e Ferdinand eleget ezen kötelességének? Képes-e ezentul eleget tenni? képes-e ember a törvény iránt tiszteletet eszközölni, kinek zsoldosa 21 sajátkezüleg írt bizalmas levelét minden baj nélkül megvetheti és mint haszontalan firkát zsebre dughatja, tartalékul olly használatra, melyet megnevezni egy koronáért sem tudnánk?

Csak menjetek hát, és hódoljatok a koronás tehetlenségnek, a királyi nyomoruságnak, az imbecillitás remekének, mely minden rosszra elég erős, elég eszes, elég bator, csak a határok, a törvények szentségének megőrzésére nincs kárja, nincs esze, nincs bátorsága!

A magyar királynak, míg őket nem az austriai házból vette az ország, míg más kötelessége is volt. Ő volt a magyar tábor, a magyar seregek vezére. Ütessétek hát lóra most is a királyt, hadd kergesse el Windischgrätzet, hadd fenytse meg Simonichot, hadd szedje ránczba Puchnert, Blombergel, Rukavinát, hadd tisztítsa meg az országot a zsványoktól, hadd vonja feleletre Jellacsicsot és cimboráit stb. Ugy-e derék ember a ti királyotok!

De még itt sincs vége a dicsőítő dalnak. — Hogy ne, gondoljátok, csak ötödik Ferdinand a derék király, nézzétek Majlandot és társvárosaít, nézzétek Lemberget és Krakót, nézzétek Prágát és maholnap Olmüczot, nézzétek főképen Bécsset és ismerjétek el, hogy első Ferdinand, a császár, egy hajszálnyival sem alábbvaló a derék ötödik Ferdinandnál. És ha láttátok, mint lövelé Majlandban rakásra a magyar katonaságot, mint kasza-

boltatja azt Lembergben és Prágában, mint uszítja a galicziai, és sileziai, morva és stájer parasztokat Magyarország ellen, és mint vezetői szabadságra az oláhokat: lehetetlen mást mondanotok, mint éljen a Gesamtmonarchie és éljen az alkotmányos császár! — — —

Batsi József.

A Habsburg-házról.

Nov. 18. 1848.

Nem tudom, úgy van-e minden becsületességem velem, de én mondhatatlanul boldognak érzem jelen helyzetünkben magamat, s a legjobb rendben látom szónokomat fekütni.

A milly desperatus pessimista voltam mártius előtt, midőn még a magyar jobbágyi hódolattal hajlott meg egy lelketlen bálvány előtt, kinek talpzatán ijesztésül az égető gyilkos szavak: ne merj illetni állottak; s midőn kövevelés helyett alázatos kérelemmel járak a siket — néma csókoshoz hogy emert vallásosságánál fogva méltóztassék a nevezetnek vérszerzési jogait esküjéhez hiven kegyelemesen (!) respectálni: most ép oly optimista vagyok.

Fütyülök, dalolok s néhanéha sz. Dávidként egyetegyét bokázok, sőt szokásom ellenére, önkénytelen is annyi embernek csapok most complimentet, hogy porge magyar kalapom, melyért — közvetőleg legyen mondva — mártius előtt majdnem általános kikacagattam, szinte görnyed-e tortúra alatt, — szóval: boldog és vigan vagyok; mert látom, hogy végre valahára a magyar észére tért, azaz jobban mondva, úgy belecibálták őt a himárba, hogy meghuggyan s örökre elmerül, ha minden erejét összeszedve nemcsak káromkodik többé, hanem amúgy istenigazában hozzá is lát a dologhoz. És mivel ezt teszi is, innen az én rózsakedvem. S mivel látom, hogy jobbágyi (!) hódolatának még utja is elvágatott orra előtt, azért vagyok optimista.

Mert lám! így minden magyar ember azt adóldja magában: „Bőröm nem csávába való; talpam sem lesz belőle; — ha engem irtani akarsz, majd én lölek főbe.“

S a magyar nép, melly szabadság-előharczainkban mindig pártokra volt szaggatva, — a magyarok istene jelen mozgalmaink iránti különös kedvezéséből egy akarat-, egy gondolattal tör előre, tör zsarnokaira, nem ásitozva renyhén János pap országára, hol a disznó sülvé jár, nem kacsingatva féltéken a király szent (!) személy felé: hanem józanul csak azon iparkodva, hogy saját egyszerű tűzhelyétől az idegen pákosztos ebeket, mellyek csaknem mindenét felfalják, minél messzebb kergesse, s végre valahára végtessen a sok istentelenségnek.

S mi több, mind ennek kivására fukaran még saját vérét, sőt életét sem latolgatja.

Mig a dolog így áll, Magyarország megtörhellen s jövője nagy és diszteljes.

Jöhét Windischgrätz, Jellacsich, vagy a varjaknak bármilly serege — — —

Itt eszméim fonala, mintha agyamba löttek volna, egyszerre fennakadt; mert a híres, nevezetes „Figyelmező“ből, e szavak csapódtak füleimbe: „Nyári, Olmüzből tett ajánlatokra támaszkodva — — hajlandó leane egy becsületességét kötni“...

Mi ez?! Álom ez vagy valóság?...

Nem, nem, nem igaz! Ne adja isten, hogy úgy legyen!

Nyári és pacificatio!

Ó! az istenben boldogult híres békeszerető, független (?) felelős magyar minsteriumnak, mellynek philanthropismus mögé rejtett gyávasága oly hajmeresztő iszonyok színhelyévé tevő imádozott hazánkat — mondom, e honmentő (!) alázatos minsteriumnak lángpallosu geniusa; ő! és pacificatio! Hahaha!.... Ki ne kacagja e pokoli gondolat fölött!

Na ugyan eltaláltatok szarva közt a tölgyét!

Nyárinak jó emlékezőtehetsége van: tudja, mennyit ellátni a Habsburg-ház ígéreteket, sőt esküket. Tudja tovább, hogy a nevében tett ajánlatok csak csupán eskü, tavasz csúf egy ideig lenn és en kő endhő boka kivárára, mellyel a Habsburgok az őket szétszaggatással fenyegető boszús oroszánt el akarják addig altatni, míg a zegény oroszok szabadság ellen folyó vad dühöngés így vagy amúgy eldől, hogy aztán összehajtott egész erejükkel jöhessenek nyakunkra.

Igen. Avagy nem így altattak é el készületlenségök miatt a martiusi engedményekkel, míg kárhözvétel terveiket kifőzheték, vagy jobban mondva, életbe léptethették?...

Nyári nagyon jól emlékezik — emlékeznie kell — a magyar szabadságharczokra, mellyek annyi vérbe kerültek az üldözött magyarnak; — s miért? mert őseink elég észélytelenek voltak a bajokat mindig másati keresni, mint a hől létezett; mert a kénköves folyamot, melly légkörünköt mérgező, soha sem forrásánál akarék elfojtani. A helyett, hogy a habsburg-ház zsarnok uralkodókat elűzték volna, megelégedtek azon kikényszerített kegyelmes királyi ígérettel, hogy minden másképen leand.

Hogyan akarhatná tehát Nyári jelen szabadságharczunkat új békekötés által végtelenné tenni, azaz: a most égre kiáltva felbugyogó vérforrást egy oda nem illő dugó által még jobban kitágítani? főkép miután nem tudhatni, ha a jövendő nyujt é biztosítékot arról, hogy a magyar mindig oly egy akarat-, egy érzelem-, egy gondolattal fog vészben forgó szabadsága mellett fölkelni, mint jelenben. Hiszen ha kimélni akarjuk vérünket, kár volt mindjárt mellre fektetett karokkal járomba nem nyujtani nyakunkat, miután tudhattuk, hogy bizony a Habsburg-ház minden alávaló eszközt meg fog kísértetni czélja kivitelére, s meg is kísértend ezután is, ha most, midőn némi szerencsénkre egész erejét nem használhatja ellenünk, végkép utját nem vágjuk. —

Nem Nyári, de hazánk bármely fia, ha akarát láthatá már, hogy szabadság fánk a Habsburg-ház árnya alatt nemhogy virulásnak indulhatna, sőt lassan-lassan mindinkább satnyul s végre még ki is vágatik.

Az idő megmutatá, hogy nem elég csak az

ágakat tisztogatni, — vagy mint őseink gondolkák — a gondviselést magunknak tartva fen, az idegen kezéket tőle eltávolítani; az az: nem elég, hogy R á k ó c z i s más szabadság-előharczosink ideája szerint, független magyar kormányt vívtünk ki; mert láthattuk, mikép ez által sem boldogulunk semmire.

Egyenesen a Habsburg-ház a mi átkunk s szabadságunk fondorkodó gyilkosa.

Döntsük le e házat, vagy ültessük át szabadságfánkat máshová, jobb földbe mielőbb, mert bizony sirva nézhetünk utána.

Ugy sincs kilátásunk, e ház bármely tagja által is jobb sorsra vergődni — még azon esetben sem, ha netalán a király Budán székelne; mert egyik Dósa László, másik talán Zsigmond lenne; a harmadik Károly, a negyedik posthumus László, az ötödik — Krisztus tudja, mellyik itt lakott idgen királyunk szerepét játssza.

A Habsburg-ház egyik tagja olyan, mint a másik Mendegegyi ferge a szabadságunk s szabótt ellensége különösen a magyarnak.

De ha az nem volna is, már mint idegen, nem fogna teljes lelkéből és minden erejéből a magyar jólétét munkálni; mert hej! egy második nagy Lajos csak elvéve születik a magas körökben. Mutatják idegen királyaink, e gyönyörtelen eldizlett Mátyás királyok.

Illy elvitázhatlan tények után ki volna az az örült — igen, örült! ki a becsületlen Habsburg-házzal becsületbeli alkudozásokba elegyedhetnék? —

Itt semmiféle alkudozásnak nincs többé helye. Csak fegyver határozhat közöttünk.

Mi nem hánytottuk őt, ő támadt fel híszegőleg ellenünk.

Mi boldog vagy boldogtalan együgyűségünkben nem is őt vádoltuk mindazon igaztalanságok, nyomorok- és gazságokért, mellyek királykodása alatt e nemzetet érték: még izról izre kiakarnak irtani.

Hallod nemzetem? kiirtani!!!

Jól van tehát; tehát birkozzunk, birkozzunk kell, ha gyávasággal nem akarjuk magunkat megbecsületleníteni s végtelen kínok poklába taszítani.

Most vagy soha!

Meglátjuk, mellyikünknek marad a fegyver kezében; s ha ama vérfertőzöttes trón nem fog-e e nemzet lábához omlani?

Igy gondolkozik és érez minden szabad magyar, ennél fogva, hiszem Nyári is.

Minél nagyobb a vész, annál szilárdabban kell feltételünk mellett állanunk, hogy le ne sodortassunk lábunkról.

És én hiszem, akarom hinni, hogy így is leand. Kossuthban ennek garantiáját találom.

Azért el veletek, ti gonosz rágalmaszók, ti vést károgo fekete varjak! kik szeretnétek a honvédelmi bizottmány tekintélyét aláítani, hogy a zavarokban prédához juthatnátok!

Ne holygassátok rózsakedvemet.

Nagy Gábor.

Pest nov. 18.

Ma reggel azon hír terjedt el, miszerint a honvédelmi kormány, Olmüzből bizonyos részünkről teendő engedélyek alapján, béke alkudozásra szólított föl.

E szerint tehát a magyar nemzet elleni, legundokabb hűtelenséggel önmagát detronisalt király, vagy állatta azt, miként a megtámadott magyar szabadság elleni harcában, ha győzelmesen haladhatna is elő — önérdéke, trónjának jövődjéje ellen küzd; mert a magyar nemzet támogatása nélkül, az idegen államvegyülemektől környezett és impraegnalt ausztriai birodalom nem képes magát feltartani; — a magyar nemzet támogatására pedig csak úgy számolhat, hogyha annak szabad szellemi és anyagi kifejlődését nem akadályozza.

Vagy a magyar birodalom számtalan pontjain, eddig ellenünk felkelt zsoldosainak kudarczaiból, s kifogyhatlan erőnk folytonos gyarapodásából, véggyőzelmünk mielőbbi bekövetkezését rettegve — ezt, és ön formaszertinti száműzettesét akarná megelőzni.

Vagy ezen békealkudozást alkalmul akarja használni: megfogyatkozott táborának kitartozására. S a pacificatio ürügye alatt addig csürni csavarni a dolgot, addig huzni az időt, míg megújult erővel megtámadhat bennünket.

Vagy végre — a mi legkevesbé valószínű — ügyünknek igazságáról, s elébe terjesztett kívánatainknak számtalan fejedelmi esküvel szentesített jogszerűségéről meggyőződve, szívébe szállott s mindent jóvá akar tenni.

Bármelnyik gondolat vezérelte legyen is egyébiránt őt, vagy a nevében működő camarillát e lépésre; annyi bizonyosan igaz, miként e lépés is, a magyar nemzet megtörhetlen creje, s jövődjéje győzelmének újabb biztosítékul szolgálhat; valamint más részről, az ellenünk ármánykodóknak gyengeségét, s küzdelmök sikere iránti kétségbeesését, a legszánandóbb színben mutatja fel.

De amayinak is másfelől megmásíthatlanul igaznak kell lenni, miszerint nekünk nem a mi részünkről, de a tőlünk hűtelenül elpártolt dinasztia részéről hozandó bármely áldozatok és engedélyek alapján is, többé alkudozásba ereszkedni: e nemzet méltóságát lealázó, jövődjéje szabadságának biztosságát kockára tevő lépés volna, s olly önámítás, melly idővel keserűen boszulná meg magát e nemzetet.

E nemzet perczig sem volna méltó szabadéletére, ha azt annyi sok küzdelem után, könnyelműen engedné újabb bizonytalanságokba bonyolítottatni.

Avagy annyi sok méltatlanságok létünk ellen irányzott, annyi sok megtámadtatások és szöszegések után is találatnék valaki, ki a királyi szónak hitelt adna? Nem hiszem, hogy a becsületes magyarok sorában illy dőre ember találtassék.

A mi volt dinastiánk, örök időknél — királyi hatalom és fénytől ment, keserves poenitentiávali átélése által sem volna képes elegendőleg bűnhődni azon iszonyu vétékért, mellyet elkövetett akkor, midőn leigázó s megszemmisítő háborút indított azon nemzet ellen, mellynek életét és uralmát köszönhetette.

Egyébiránt is a küszöbön álló köztársaságtól visszavezető ezen lépéssel, bosszus kitörésre ingerelődök, a nép minden rétegét átvillányzó, amaz ellenszenvet, melly nem csak a király személye, hanem a királyság eszméje ellen is, hova tovább annál hangosabban nyilatkozik; s melly a köztársasági élet reméllett jótéteményeit a királyságból ránk háramlandó terhekért nem akarja elereszteni.

Azért minden alkudozás ellen, mellynek tárgya a nemzet és dinasztia közti régi viszonyoknak, bármely szógarantirozás közbe spēkeléséveli helyredlítése akar lenni: ünnepélyesen tiltakozunk.

A mi volt dinastiánk ellenünk vétke végetlenül nagy, mellyet e nemzetnek sem feledni, sem megbocsátani nem szabad.

A mi volt dinastiánknek olly megrögzött eredendő bűne a hazugság, a szó és esküszegés, miként tán ha akarna sem tudna, ünnepélyesen adott ígéretével következetesen cselekedni; mi okból neki hinni nem lehet, nem szabad.

Egyébiránt az alkudozások sokfélék lehetnek.

Megtörténhetik, hogy a vallásos érzelmű király, átlátva eddigi vétkeinek iszonyatosságát, a trónról lelépve, poenitentiatartásban akarja hátra levő éveit töltetni.

Mielőtt azonban elkezdéné, azon károkat, miket a nevében s parancsára ellenünk indított táborozások, s ezek által elűzött pusztulások okoztak, visszakarja saját családi s az illető camarillai urak és hölgyek birtokából téríteni.

Ez esetben isten hírével alkudozhatnak, csak hogyha valami teljesítésére akarja magát kötelezni a király, annak ellenkezőjére kívánjanak tőle esküvel is szentesítő ígéretet, s akkor bizonyosak lehetnek kívánságok teljesülendőségéről.

Minket pedig rendületlen meggyőződés hason át arról, miszerint naponként óriásilag növekedő erőnk mellett igazságos ügyünk győzelméről kétségkednünk nem lehet.

Ezen megdönthetetlen erőnk, s isten után erre fektetett ügyünk igazságának érzetében, bátran

tekintsünk szembe bármely felénk közelgő zivatarral. —

De semmi áron ne alkudozzunk.

A milly nagylelkűség a legyőzött s ránk nézve árthatlanokká vált elleneknek megkegyelmezni — ép olly megbocsáthatatlan gyávaság és oktalanság, újból fejünk fölé emelni azokat, kik ellenünk támadása majd életünkbe került, s kik még legyőzhetlen veszélyül nőhetnek fejünkre.

Bardócz János.

H I R D E T É S E K.

Egy nevelő, — ki a magyar, német és Francia nyelv értése mellett tanítványát a felsőbb iskolai tanulmányokba is vezetni, e felett még azt akár a vívásban, akár a rajzolásban, vagy műzsikában képezni képes legyen, vidékre egy uri házhoz kerestetik, a vállalkozó ország uton 575 sz. alatt 2-ik emelet, 2-ik szám alatt legyen szíves magát jelenteni.

Megjelent és minden könyváros uraknál kapható:

1. A 3 százados bűnök jutalma.

2. Pénz vita — vagy a régi 2 schein forintot — az új német 2 p. frtos. — az új magyar 2 p. frtos. és a 2 p. frtos. tallér összevetelákoznak — ezeknek együtt való beszélgetések B. F. J. által. —

A kettőnek ára együtt 10 kr. pp.

Magyar központi vasut



Naponkinti indulások 1848-dik november 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kéretnek, szíveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggeli 7 óra. személyvonat délut. 1 óra.

„ „ „ Szolnokról Pestre. Személyvonat reggeli 7 óra 15 perczkor.

„ „ „ Személyvonat délután 1 óra 15 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 7 óra 30 perczkor.

„ „ „ délután 3 „ Vácról Pest felé reggel 9 „

A magyar központi vasut igazgatósága által.

Megjelenik e lap MINDEN ESTE. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országuton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. EGYES SZÁM ára 3 kr. pp.

Felölös szerkeztő Pálfi Albert. — Nyomatja és kiadja Lukács László. Országut, Kunewalder-ház.